

א' ב' לעשרת ימי תשובה

<p>לעילוי נשמת סבתי הרבנית הצדקנית חוה רחל בת ר' משה גרינבוים ע"ה</p> <p>א] כידוע כוחה של תפילת נעילה שיכולה לבקוע שערי שמים!</p> <p>המשיל על זה המגיד מדובנא זי"ע מעשה בצייד שטעה בנבכי היער הגדול, והכין עצמו לקדם את פני הרעה מפני חיות רעות וכו', פתאום שמע רשרוש מבין עצי היער, חשש הצייד שאולי זה אריה או נמר, שיגר חץ כדי לפגוע בהם, אך הדבר לא זו. התקרב הצייד ונוכח שזה היה שיח ותו לא, שוב שמע רחש מאחוריו, ירה לעבר המקום שממנו הגיע הרחש, התקרב וראה שזה היה סלע אפור.</p> <p>לאחר זמן הבחין שנוטר בידו חץ אחד, החץ האחרון החצלת חייו, ואז נשמעה שאגה מקפיאת דם "אריה בסביבה", ליבו הלם בפראות, הוא אחז את החץ האחרון בידו וידע עד כמה הוא צריך להיזהר בו, כי הלא חיוו תלויים בו.</p> <p>והנמשל: בימים אלו שספרי חיים ומתים פתוחים לפני בורא עולם הסכנה אורבת "מי בקיצו מי לא בקיצו"... בינונים תלויים ועומדים, כבר ירינו חץ ראשון שני שלישי... התפללנו הרבה, עכשיו נשאר לנו החץ האחרון שהוא "תפילת נעילה", כמה חיינו תלויים בה, וכמה עלינו לנצל את הרגעים האחרונים.</p>	<p>אותו מכל כתם ננקה נטהר אותו ובדין מזכה?</p> <p>איזו מבין הבקשות נאמרת בברכת גבורות?</p> <p>נצל היטב את עשרת הימים כי בשעה זו הם מסתיימים?</p> <p>אם פגענו בחבר לא נתבייש ללכת אליו וממנו לבקש?</p> <p>גדולה תשובה כי לשם מגעת כאשר מהלב היא בוקעת?</p> <p>בהלכה מוזכר כי יש הנוהגים לא לאכלו בעשרת הימים?</p> <p>מה מרבים אנו להוסיף על זכויותינו?</p> <p>מתנאי התשובה צריך להחליט לגבי העתיד החלטה מושלמת?</p> <p>הוא הראשון בעשרת הימים בו את ה' אנו ממליכים?</p> <p>שבת שבין כסה לעשור נקראה במילה בו פותחת ההפטרה?</p> <p>בכל השנה היא מתקבלת ובימים אלו זו מצוה מיוחדת?</p>	<p>איזו תפילה מוסיפים באלו עשרה הימים?</p> <p>על מי כתוב בגמרא שתלויים ועומדים עד עשרה?</p> <p>איזה צום יש באלו הימים כמובן חוץ מיום הכיפורים?</p> <p>מפסוק זה למדים אנו כי קרוב ה' מאוד אלינו?</p> <p>איזו מילה מוסיפים בתפילה ומי ששכח חוזר להתחלה?</p> <p>מן התורה יש מצוה לומר זאת עם התשובה?</p> <p>במילים אלו נבקש חיים ממלך הרחום החפץ בחיים?</p> <p>אחד מעיקרי התשובה שהלב יתמלא בה?</p> <p>באיזה יום יש מצוה לאכול אפילו שהוא ממש יום חול?</p> <p>אותם אמר ה' לאח אהרון נאמרים בשעת פתיחת הארון?</p> <p>לפני יום כיפור יש מנהג בתרנגול או בכסף או בדג?</p>
	ל	
	מ	
	נ	
	ס	
	ע	
	פ	
	צ	
ק		
ר		
ש		
ת		
א		
ב		
ג		
ד		
ה		
ו		
ז		
ח		
ט		
י		
כ		

ב] סגולתו של ה'יום הנורא' שאנו עומדים בפתחו '**יום הכיפורים**', וכמו שכתוב 'ימים יוצרו ו**לו אחד בהם**' שה' יצר הרבה ימים במשך השנה, אבל מכל ימות השנה, יש רק '**יום אחד**' שזהו היום של הקב"ה, '**יום הכיפורים**', שנאמר על זה הפסוק "**כי גדול יום ה' ונורא מאוד ומי יכילנו**" שאין לנו שום אפשרות באמת לתפוס את העוצמה הנוראית שטמונה ביום הגדול הזה, שלקראתו אנו באים, שלא היו ימים טובים לישראל כיום הכיפורים, שזהו היום שאנו זוכים ליטהר מכל לכלוך העבירות שדבק בנו במשך השנה, וזהו הסיבה שאנו אוכלים בערב יוה"כ להראות את שמחתנו על זה שאנו זוכים לכפרה, וזה חסד נורא שה' הטוב עושה עמנו, שאם לא כן, חיינו היה נהיה כזה לכלוך עד שכבר לא היה שייך לכפרה, ה' ישמור... וכתוב בפסוק "**אם רחץ ה' את צואת בת ציון**" שכביכול ה' בכבודו ובעצמו מנקה אותנו, וכמו ששמעתי לבאר מהגריא דיסקין שליט"א שזה כמו שאנו נעשה סעודת סיום ואחרי הסעודה ישאר לכלוך נורא על השולחנות וברצפה, ויכנס לחדר שר התורה מרן ר' חיים קנייבסקי זצוק"ל ויגיד שהוא עכשיו ינקה את כל החדר, ייקח סמרטוט רטוב, מקל וכף אשפה, ויתחיל לנקות, **איך נרגיש???** - וכך בדיוק זה יום הכפורים, שה' בכבודו ובעצמו מנקה אותנו והוא שמח בזה שמחה גדולה, שבניו נהיים נקיים וטהורים, כמו אמא ששמחה לנקות את בניה הקטנים, וזה קורה על ידי **עצם היום**, שליוס הקדוש בעצמו יש את כוח הכפרה,

המשגיח של ישיבת פוניבז' **מרן הגאון החסיד ר' חצק'ל לוענשטיין זצוק"ל** אמר שיום הכיפורים זהו '**יום של רחמים**', והמשל למי שנוסע במטוס והוא מסתכל למטה והוא רואה אוקיינוסים אין סופיים של מים, קילומטרים של עומק מים, 'עוצמה בלתי נתפסת', **וכך** זה יום הכיפורים, עוצמה של רחמים ללא שיעור, ים של רחמים, פשוט להיכנס לתוך הים, וכמו שמקווה מטהר את הטמאים כך הקב"ה מטהר את ישראל, אבל בתנאי שנעשה תשובה שזהו מצות עשה של היום שנתחרט על העבירות, ונחזור לפניו בתשובה.

אתר ידע
 כתיבה: אהרון הכהן הרב חתומי דוגותיאל רביד
 למועד: העשרה • ט"פ • י"ז
 יצירה: יחיד המרכז הרב חתומי דוגותיאל רביד
 יצירה: yedea@achiyon.org.il

ג' "יחביאנו צל ידו תחת כנפי השכינה" (פיוט בנעילה יום כיפור)

ואפשר לבאר על פי מה ששמעתי מהגה"צ ר"ר הכסטר שליט"א משגיח ישיבת מיר ברכפלד על פי מה שהגמ' מספרת שרבי סבל 12 שנים של כאבי שיניים, ומה היה הטענה על רבי, כי הוא אמר לעגל שנשא אליו עינים שיציל אותו כשלקחוהו לשחיטה "זיל לכך נוצרתה".

ולכאוי מה הטענה על רבי, מה הוא לא צודק? האם העגל לא לכך נוצר בשביל שישחטוהו לאכילה??? וכי רבי יודיע לכל המשחטות שיותר לא ישחטו עגלים לאכילה???

והביאור הוא שזה נכון, אבל יש 'חוק טבעי' בעצם הבריאה שהקב"ה קבע שאם מישהו חוסה בצילך ומבקש ממך הגנה אתה חייב להגן עליו, ואם העגל בא תחת כנפי מעילך ומבקש ממך תציל אותו והוא תולה בך את כל יחבו אתה חייב להציל אותו. וכך אנחנו ביום הכיפורים מבקשים לחסות בצל 'כנפי ה' וגם אם נגזר הדין חיו... אי אפשר לומר לנו "לכך נוצרת" כי זה הדין, אלא צריך לרחם עלינו. (בשם המשגיח של ישיבת ליקווד מרן הגה"צ ר' נתן ווכטפויגל זצ"ל)

וכן מסופר במדרש שיר השירים רבה פרשה א'

אמר רבי אידי מעשה באשה אחת בעידון ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, אתון גבי רבי שמעון בן יוחאי בעין למשתבא דין מדין, אמר להון חייכון פשם שנהנדנתם זה לזה במאכל ובמשתה, כך אין אתם מתפרשים אלא מתוד מתאכל ומשתה. הלכו בדרכיו ועשו לעצמן יום טוב ועשו סעודה גדולה ונספרתו יותר מדאי, כיון שנתשבה דעתו עליו אמר לה בתי ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית, וטלי אותו ולכי לבית אביך, מה עשיתה היא, לאחר שישן רמזה לעבדיה ולשפחותיה ואמרה להם, שאוהו במטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא. ברחצי הלילה נער משנתיה כיון דפג חמריה, אמר לה בתי היכן אני נתון, אמרה ליה בבית אבא, אמר לה מה לי לבית אביך, אמרה ליה ולא כך אמרת לי בערב, כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו ולכי לבית אביך. אין חפץ טוב לי בעולם יותר ממך.

הלכו להם אצל רבי שמעון בן יוחאי ועמד והתפלל עליהם ונפקדו, ללמדה מה הקדוש ברוך הוא פוקד עקרונות אף צדיקים פוקדים עקרונות

והרי דברים קל וחמר, ימה אם בשר ודם על שאמר לבשר ודם שפמותו אין לי חפץ בעולם טוב ממך נפקדו, וישראל הממחפים לישועת הקדוש ברוך הוא בכל יום ואומרים אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה, על אחת כמה וכמה.

וא"כ על אחת כמה וכמה כשאנו נבוא לבורא כל עולמים ונחסה בצל כנפיו ונאמר לו "פרוש עלינו סוכת שלומך" וכן אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה, שאין לנו אלא רצון לחסות בצילך שוודאי בת קול יצא ממרומים לכל המקטרגים והמשטינים "רק לאנשים האלה אל תעשו דבר כי על כן באו בצל קורתך."

ד' נוהגין לומר שלש עשרה מדות

בתומר דבורה להרמ"ק מביא שסגולת שלוש עשרה מידות של רחמים שאינם חוזרות ריקם זה לא רק שנאמר בפה שלוש עשרה מידות של רחמים, אלא שאנו בעצמנו נלמד מהקב"ה להיות גם כן רחום וחנון ורב חסד כלפי כל אחד ואחד מהסובבים אותנו.

ה' דרשה ליום הכיפורים:

כתוב אצל חזקיהו כשישעיה הנביא בא לבקר אותו בחליו ואמר לו צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה, אומרת הגמ' מת אתה בעוה"ז ולא תחיה לעוה"ב, אמר לו חזקיהו כלה נבואתך וצא, כך מקובלני מבית אבא אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתיאש מן הרחמים, מיד ויסב חזקיהו פניו אל הקיר שהתפלל מקירות לבו, ובאמת הוא זכה שהוסיפו לו עוד שנות חיים.

והענין שחזקיהו קיבל כזה עונש חמור שלא יחיה בעוה"ז ובעוה"ב, כיוון שהוא לא רצה להתחתן ולהביא ילדים, ואמר לישיעיה שהוא יודע ברוח הקודש שיצא ממנו בנינים רשעים מאוד והוא לא רוצה שיצאו ממנו כאלה בנינים, שלכן הוא לא מתחתן, ואמר לו ישיעיה הנביא אף על פי כן אתה חייב להתחתן כי בהדי כבשי דרחמנא למה לך.

והשאלה שנשאלת למה חזקיהו לא צודק, שהרי יצא ממנו מנשה שכתוב עליו שלא היה מלך רשע כמוהו שמילא את ירושלים בדם מפה לפה, וכן רצח את ישעיה הנביא שהיה סבא שלו, ועוד שהוא הכניס צלם לתוך קודש הקדשים עם ארבעת פרצופים, ואמר שמכל צד שיבוא הקב"ה יראה את הצלם ויכעס רח"ל, א"כ למה חזקיהו לא צודק בטענה שלו שהוא לא רוצה להביא כזה בן? ועוד לקבל על זה כזה עונש נוראי של לא תחיה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב? למשל היעלה על הדעת אדם שהוא יודע בנבואה שבנו ירצח את החפץ חיים, האם הוא היה מתחתן?

ויש פה עוד קושיא עצומה שמקשה הגר"ש פינקוס זצ"ל שהרי כששרי מלך בבל תפסו את מנשה והכניסו אותו לתוך סיר והתחילו לבשל אותו, מיד קרא מנשה לכל ע"ז שבעולם שיבואו להציל אותו, וכמוכן שאף אחד לא הציל אותו, ואז הוא נזכר שיש ריבונו של עולם שכשהיה ילד קטן, אביו חזקיהו המלך לימד אותו "שבצר לך ומצאוך כל הדברים האלה ושבת עד ה' אלוקיך", אז הוא החליט כמוצא אחרון לפנות לקב"ה, והוא מתנה עם הקב"ה אם אתה מציל אותי אני אומר שאתה כל יכול ואתה האלוקים, אבל אם אתה לא מציל אותי, אני יאמר אתה וכל אנפי שווין רח"ל, והיו מלאכי השרת מסתמין חלונות של רקיע שלא תעלה תפילתו, אבל הקב"ה אמר אם אני לא מציל אותו אני סותם פתח לכל בעלי תשובה שלא ירצו לחזור בתשובה, שלכן הוא חתר לו חתירה מתחת כסא כבודו והציל אותו והחזירו לירושלים.

מקשה הגר"ש פינקוס זצ"ל שאלה עצומה: שלכאוי מה הטענה של מנשה, שהרי בחשבון זה לא מסתדר, שהרי מה פתאום שהקב"ה יציל אותך, הרי אתה עבדת כל ימי חייך לע"ז, תפנה אליהם!!! למה אלי??? ועוד הרי הרגת את ישעיה הנביא, מילאת את ירושלים בדם, הכנסת צלם להיכל, למה שאני יציל אותך??? ועוד להגיד שאם ה' לא מציל, הוא יאמר אתה וכל אנפי שווין רח"ל, מה הקשר? ולומר שמנשה סתם טען טענה בלי קשר, לא ייתכן!!!

ועוד רואים שמלאכי השרת נבהלו מהטענה שלו עד שהיו צריכים לסתום את החלונות של הרקיע שלא תעלה תפילתו, והקב"ה כביכול כן התרגש מתפילתו ואמר שאם הוא לא יקבל את תפילת מנשה זה יסגור את הפתח לכל בעלי תשובה, למה???

מתרץ הגר"ש זצ"ל תירוץ נפלא: שמנשה טען לקב"ה "טענה גאוונית" בורא עולם אני רוצה שתציל אותי, ולמה אתה לא רוצה להציל אותי, כי אני כבר עברתי "את הגבול" עם כל העבירות שלי!!! זאת אומרת שיש לך גבול שממם אתה כבר לא מציל!!! טען מנשה: רבשי"ע עם גבול, זה לא רבשי"ע!!! רבשי"ע זה הכוונה בלי שום גבול ותכלית, והוא יכול להוציא מכל שאול תחתית, ולא משנה כמה הוא נפל שם, ואין שום גבול שממם הקב"ה לא יכול להציל, גם אם הוא עבר את כל העבירות שבעולם!!! - אומר הקב"ה אם אני לא יציל את מנשה בטענה שהוא עבר את הגבול, כל בעל תשובה יטען גם אני כבר עברתי את הגבול שממם הקב"ה לא מקבל, שלכן מיד הקב"ה חתר לו חתירה מתחת כסא כבודו והחזירו לירושלים, בהראותו לכל אחד, שלא משנה לאיפה נפלת, מכל מקום אני יכול לקבל אותך.

ולפי זה תהיה מיישבת הקושיא הראשונה: אומר ישעיה לחזקיהו אתה לא רוצה להביא את מנשה לעולם, הרי בהדי כבשי דרחמנא למה לך, אתה יודע איזהו תכניות יש לקב"ה עם הבן הזה, הוא הרי אמור לגלות לכל העולם שהקב"ה אין לו שום גבול שממם הוא לא יכול להציל גם אם הוא עבר את כל העבירות שבתורה, הוא הרי הרבה של כל הבעלי תשובה, שמכל תחתית ושאל אפשר לחזור אליו יתברך והוא מקבל אותו בתשובה שלמה לפניו, ואיך אתה מפריע לקב"ה בזה.

וכן זה מה שאומרים בוידוי של ר' ניסים גאון "ולא יודע עזו רחמין אלא בהעבירך חטאות יראיך" שעוז הרחמים של הקב"ה מתגלה כשהוא מעביר את חטאות יראיו. **והדברים מפליאים.**

אתר דעת • ליוויה • הבריאה • טיפוח • דעת
 אתר דעת • ליוויה • הבריאה • טיפוח • דעת
 אתר דעת • ליוויה • הבריאה • טיפוח • דעת